

Vraag nr. 4
van 5 oktober 1998
van mevrouw CECILE VERWIMP-SILLIS

Nascholing leerkrachten – Aanbodevaluatie

Sedert 1996 is de vraaggestuurde nascholing ingevoerd. Sindsdien bieden velerlei instanties de scholen navormingspakketten aan.

Enerzijds krijgen directies en leerkrachten wel een beknopte informatie, maar is die voldoende om met kennis van zaken over het aanbod te kunnen oordelen? Anderzijds speelt ook in deze sector de economische markt: sterkere bedrijven groeien, zwakkere verdwijnen of worden opgeslorpt. Het zijn niet noodzakelijk de meest waardevolle aanbieders die blijven. Het is daarom aangewezen om tijdig te evalueren en eventueel bij te sturen, alvorens de economische wetmatigheid deze nieuwe en delicate sector te fel beheerst.

Op grond van welke criteria (tevredenheid van de deelnemers? aantal deelnemers? aantal leraren versus aantal directies? ...) werd in de afgelopen twee jaar het aanbod van nascholingsprojecten voor basis- en secundair onderwijs vanuit de overheid geëvalueerd? Graag kreeg ik inzage in het evaluatieverslag.

Op welke wijze werd regeland opgetreden, teneinde een eventuele ontsporing van de sector te voorkomen?

Antwoord

Met het decreet van 16 april 1996 betreffende de lerarenopleiding en de nascholing – luik nascholing – werd, in het kader van autonomie en responsabilisering van de scholen, de nascholingsmarkt grondig gewijzigd. De aanbodgestuurde nascholingsmarkt diende plaats te ruimen voor een vraaggestuurd systeem. Deze omschakeling werd echter geleidelijk ingevoerd. Zo blijft het nascholingsbudget voor het vraaggestuurde systeem stijgen tot 2003 en blijft er nog tot 1999 een budget beschikbaar voor de aanbodgestuurde nascholing.

Het is binnen deze vraaggestuurde aanpak niet de bedoeling dat de overheid regulerend optreedt. Wel dient zij via informatie, onderzoek en evaluatie de professionaliteit van de actoren in het veld te beïnvloeden. Zo worden er inspanningen geleverd om scholen voor te bereiden op deze nieuwe nascholingsmarkt. Binnen de nascholing op initiatief van de Vlaamse regering – bedoeld om tekorten in de markt op te vangen of onderwijsvernieuwingen te ondersteunen – werden reeds van bij de aanvang van het nieuwe decreet (vanaf het school-

jaar 1996-1997) middelen vrijgemaakt om scholen voor te bereiden om een kwaliteitsgerichte en op de school afgestemde selectie te maken uit het nascholingsaanbod dat op hen afkomt. Bovendien dienen ook de koepels hierin een verantwoordelijkheid op te nemen, hetzij via de pedagogische begeleiding, die onder meer een belangrijke taak heeft bij de implementatie van nascholing in de school, hetzij via de hun toegekende nascholingskredieten.

Eén van de beleidsprioriteiten van de Vlaamse regering is nascholing omtrent het thema "school- en nascholingsbeleid". Binnen dit gratis aanbod leren scholen een op de school afgestemd nascholingsbeleid te voeren en omgaan met objectieve criteria voor de beoordeling van het nascholingsaanbod. Dit laatste laat toe een duidelijke stempel te drukken op de zich ontwikkelende nascholingsmarkt. Scholen kunnen dan immers als kritische consumenten een weldoordachte keuze maken uit het ruime aanbod dat op hen af komt. Alleen nascholers of nascholingsorganisaties die een kwalitatief hoogstaand aanbod hebben, zullen bijgevolg de markt van vraag en aanbod kunnen overleven.

De reële gegevens van het schooljaar 1996-1997 en de geraamde cijfers van de schooljaren 1997-1998 en 1998-1999 geven een beeld van de middelen die aan bovenvermeld nascholingsthema werden besteed en van de omvang van de doelgroep die hiermee werd beoogd.

Prioritair nascholingsthema: "school- en nascholingsbeleid"

Schooljaar	Budget	Aantal deelnemers
1996-1997 (reëel)	3.679.925 fr.	325
1997-1998 (geraamd)	6.972.850 fr.	425
1998-1999 (geraamd)	3.526.612 fr.	431
Totaal	14.179.387 fr.	1.181

De Vlaamse volksvertegenwoordiger stelde tevens de vraag op grond van welke criteria het aanbod van nascholingsprojecten werd geëvalueerd. Binnen een systeem van vraag en aanbod dient echter niet zozeer het aanbod te worden geëvalueerd, maar het systeem in zijn geheel, met name de afstemming tussen vraag- en aanbodzijde. In dit kader loopt er, met het oog op de evaluatie van het decreet "nascholing" (artikel 57, decreet van 16 april 1996), binnen de Katholieke Universiteit Leuven in samenwerking met de cel Nascholing van het departement Onderwijs een onderzoeksproject (project Onderwijskundig Beleids- en Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek – OPBWO).

De vragen waarop deze studie voortbouwt, zijn de volgende.

- Hoe ontstaat een aan de school aangepast nascholingsbeleid, door welke factoren wordt de inhoud en het planningsproces bepaald en hoe wordt dit beleid gerealiseerd ?
- Ontstaat er een functionele afstemming tussen vraag en aanbod ? Met andere woorden, in welke mate en op welke wijze worden scholen betrokken bij nascholingsprogrammering en in hoeverre is het aanbod toegesneden op de scholen ?

Binnen dit onderzoeksproject wordt een opvolgingsinstrument ontwikkeld, waardoor het mogelijk wordt om een beginmeting uit te voeren en vast te stellen of er een evolutie plaatsvindt.

Er werd reeds een eerste beginmeting uitgevoerd binnen het basisonderwijs ; deze resultaten zullen binnenkort bekend zijn. Dit schooljaar worden de nascholingsorganisaties en scholen uit het secundair onderwijs bevroegd. Het is de bedoeling deze bevraging tweejaarlijks uit te voeren om zo op middellange termijn (na acht jaar – cf. artikel 57, decreet van 16 april 1996) conclusies te trekken.